

Kontrollutvalget i Bjugn kommune

Årlig melding fra revisjonen 2012 – Bjugn kommune

En av oppgavene for kontrollutvalget er å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, og at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Fosen kommunerevisjon IKS er valgt til revisor for Bjugn kommune gjennom kommunes eierskap i det interkommunale selskapet.

For å legge til rette for kontrollutvalgets tilsyn utarbeider revisjonen en årlig melding til kontrollutvalget.

1 Revisjonen – formål og innhold

Kommuneloven har blant annet følgende bestemmelser om revisjonen i § 78:

1. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
2. Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne følger vedlagt i den årlige meldingen fra revisjonen.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er det kommunens administrasjonssjef som er ansvarlig for at kommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også administrasjonssjefens ansvar å utarbeide og fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om årsregnskap og årsberetning i kommuner og fylkeskommuner og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller m.v. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Revisjonens innhold

Regnskapsrevisjonens innhold avhenger av revisjonsstandarder, intern kontroll og revisors skjønn. Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon vil skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte standarder på området

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne.

2 Organisering av revisjonen – ressurser, kompetanse og uavhengighet

De viktigste forutsetningene for revisjonen vil være å ha:

- Tilstrekkelige ressurser
- Kompetanse
- Uavhengighet
- Taushetsplikt

2.1 Ressurser

Enheten har fem stillingshemler, og arbeidet vil bli lagt opp i forhold til disse ressursene. Det brukes en 100 % stilling øremerket til forvaltningsrevisjon.

Enheten har hatt vakanse i ei stilling i ett par lengre perioder fra høsten 2008 til desember 2011 vedrørende regnskapsrevisjon. Revisjonen har vært fulltallig i hele 2012. Ressurssituasjon vurderes nå å være tilstrekkelig, men pga av flere perioder med redusert bemanning har vi et etterslep på interimrevisjon som vi nå er i ferd med å bli à jour med.

Det vurderes slik at enheten pr i dag har tilstrekkelige ressurser til å utføre sine oppgaver.

2.2 Kompetanse

Revisjonsenheten må samlet ha kompetanse til å dekke de lovpålagte oppgaver innen revisjon av regnskap og forvaltningsrevisjon. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 11 omtaler krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor. Det er krav om at oppdragsansvarlig revisor innen regnskapsrevisjon må ha bestått eksamen til bachelor i revisjon eller høyere revisoreksamen (master i revisjon) iht. Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon. Oppdragsansvarlig revisor innen forvaltningsrevisjon skal ha minimum tre års utdanning fra universitet eller høyskole. Revisjonssjefen er oppdragsansvarlig for alle oppdrag. Revisjonssjefen er statsautorisert revisor, og tilfredsstiller kravet om kompetanse til oppdragsansvarlig revisor.

Revisjonsenheten består videre av medarbeidere med ulik utdanning; registrert revisor, kommunalkandidat, revisorutdanning og toårig økonomisk/administrativ utdanning. En av de ansatte er i tillegg diplomert internrevisor. Flere ansatte har lang erfaring innen kommunal revisjon eller kommunal sektor. I tillegg har flere ansatte erfaring i fra privat regnskap. Enheten har på bakgrunn av dette en meget høy kompetanse innen regnskap, revisjon og kommunalkunnskap. Denne kompetansen vil bli vedlikeholdt gjennom eksterne kurs og intern opplæring.

Enheten er medlem i Norges Kommunerevisorforbund, NKRF. Gjennom dette medlemskapet har vi tilgang til kurs og rådgivning. I tillegg så har NKRF en kvalitetskontrollordning som sikrer at medlemmenes produkter med jevne mellomrom blir kvalitetssikret og der vi får innspill til forbedring.

Oppdragsansvarlig revisor for Bjugn kommune for 2012 er Monica Larsen Torvik.

Det vurderes slik at enheten pr i dag har tilstrekkelig kompetanse til å utføre sine oppgaver.

2.3 Uavhengighet

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder både for oppdragsansvarlig revisor og revisors medarbeidere på oppdraget. Kravene til uavhengighet vil i hovedsak dreie seg om hvorvidt revisor har en tilknytning til kommunen, eller kommunale ansatte, som kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene.

I forbindelse med arbeidet med revisjonsplan for regnskapsrevisjon og prosjektplan for forvaltningsrevisjon skal alle revisorer som arbeider på et revisjonsoppdrag vurdere sin egen uavhengighet og dokumentere dette i et skriftlig notat som arkiveres på oppdraget.

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig utarbeide en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget – denne ligger vedlagt.

Kravet til uavhengighet ansees å være oppfylt.

2.4 Taushetsplikt

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har – med visse lovhjemlede unntak - taushetsplikt om alt de får kjennskap til under utførelsen av arbeidet, jf kommunelovens § 78 nr 7. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

3 Nærmere om revisjonen sine oppgaver, rapportering og møtedeltakelse

3.1 Regnskapsrevisjon

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave som revisor for kommunen å vurdere og avggi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om hvorvidt årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene stemmer med regulert beløp.

Vi kontrollerer også om opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Videre er det vår oppgave å vurdere om kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Årsregnskapet skal iht. forskriften være avlagt av administrasjonssjefen innen 15. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Administrasjonssjefens ansvar omfatter også ansvar for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger er innrettet på en ordentlig og oversiktlig måte.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll. Slike revisjoner eller gjennomganger vil eventuelt måtte avtales.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (kommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid vil for en stor del være avhengig av kvaliteten på, og effektiviteten av kommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som er relevante for revisjonen av årsregnskapet og som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Andre uttalelser og kontrollhandlinger

Vår revisjon omfatter også de kontrollhandlinger som er nødvendige for å attestere følgeskriv til lønns- og trekkoppgavene og de terminvise krav etter den kommunale ordningen for momskompensasjon. Vi utfører også etter forespørsel kontroll av tilskudd som er gitt for å finansiere særskilte oppgaver (særattestasjoner), der det er krav eller ønske om revisors attestasjon. Våre kontroller utføres i tråd med oppdragsgivers anvisninger og aktuell standard for attestasjonsoppdrag.

Uttalelser fra kommunens ledelse

Vi innhenter ved årsavslutningen, i henhold til god kommunal revisjonsskikk, en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. Denne erklæringen inneholder også en skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv.

Misligheter

Revisor skal iht forskriftens § 3, gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Konstateres det misligheter ved revisjon, eller på annen måte, skal revisor straks sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av innberetningen til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget og administrasjonssjefen. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til revisjonsforskriften § 4, 2 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

1. Mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.
2. Feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen.
3. Misligheter.
4. Feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet.
5. Manglende redegjørelse for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå.
6. Begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift.
7. Begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til administrasjonen.

Revisjonsberetning, nummererte brev og evt. annen rapportering i 2012

Revisjonen har innarbeidet en praksis med å sende et årsoppgjørsbrev til kommunen der vi oppsummerer siste årsoppgjør. Brevet gjennomgås med rådmann og økonomisjef og vi får i tillegg et skriftlig svar. Brevet som oppsummerer årsoppgjøret 2011 er datert 29.11.12. Kopi av brevet er oversendt kontrollutvalget. Kopi av svaret fra kommunen oversendes også kontrollutvalget til orientering.

Revisjonen har ikke i 2012 rapportert til kontrollutvalget i Bjugn om andre forhold jf revisjonsforskriften § 4, 2. ledd.

Revisjonsberetningen for Bjugn kommune for regnskapsåret 2011 ble avgitt 19.04.2012.

I beretningen var vår uttalelse til årsregnskapet uten forbehold eller presisering. Men når det gjelder øvrige forhold så tok vi forbehold om budsjett:

Konklusjon med forbehold om budsjett

Regnskapsskjema "Til fordeling drift" viser vesentlige budsjettavvik på flere rammeområder. Totalt viser regnskapsskjemaet at "Fordelt til drift" er kr 5.374.000 over regulert budsjett.

Regnskapsskjema "Detaljert investeringsregnskap" viser vesentlige budsjettavvik på flere prosjekter. Totalt viser regnskapsskjemaet at "investert i anleggsmidler" er kr 35.091.000 mindre enn budsjettet.

Vesentlige budsjettavvik er omtalt i årsberetningen.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forhold beskrevet i avsnittene ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

3.2 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets forutsetninger. Det sentrale er vurderinger av om resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Forvaltningsrevisjon er i denne forstand resultatorientert, og forvaltningsrevisjon er dermed ikke begrenset til undersøkelser av økonomiforvaltningen.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonskikk og anerkjente standarder på området. Norges kommunerevisorforbund utarbeider retningslinjer og standarder på dette området og det er vedtatt en egen standard for gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Revisjonen utfører forvaltningsrevisjon i henhold til bestemte oppdrag og bestillinger i fra kontrollutvalget. Med utgangspunkt i bestillingen gjennomføres det et forprosjekt, og utarbeides en prosjektplan. Prosjektplanen skal redegjøre for prosjektets problemstilling(er), revisjonskriterier eller grunnlaget for disse, og metodebruk. Med utgangspunkt i prosjektplanen må kontrollutvalget vedta om prosjektet skal gjennomføres, eventuelt utsettes eller endres. Dersom revisor ser behov for å endre prosjektets problemstilling(er), eller annet underveis i en slik grad at det har vesentlig betydning for leveranse i forhold til bestillingen, skal dette avklares med kontrollutvalget. Mindre endringer avklares løpende med kontrollutvalgets sekretariat. Revisjonens rapporter sendes kontrollutvalgets sekretariat, som legger rapportene frem for kontrollutvalget til behandling.

Det ble i 2005 gjennomført et prosjekt rettet mot kostnader med grunnskolen. Prosjektet ble gjennomført ved å sammenligne kostnader ved Botngård skole og Åset skole i Åfjord. Rapporten viste at Botngård skole bruker mer ressurser pr elev enn Åset skole, og dette skyldes i hovedsak større bruk av spesialundervisning på Botngård skole.

Det ble i 2006 arbeidet med et forprosjekt om en evaluering av Fosen regnskap. Kontrollutvalget valgte imidlertid å ikke gå videre med dette prosjektet. Det ble derfor startet på et nytt prosjekt angående vurdering av Bjugn kommunes interne rutiner og kontrollhandlinger, som sikrer at kommunen har en tilfredsstillende økonomistyring. Det er levert en endelig rapport i 2008. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 11.03.08 i sak 06/08. Revisjonen konkluderer her med at overskridelsene på driftssiden i Bjugn kommune de siste årene ikke skyldes manglende interne

rutiner. Kommunen har beskrevet prosedyrer og kontrollhandlinger som i utgangspunktet sikrer at kommunen har en tilfredsstillende økonomistyring, men erfaringer og økonomiske resultater viser at rutinene ikke fungerer optimalt i praksis.

Det ble i 2008 startet på en forvaltningsrevisjon rettet mot hjemmebaserte pleie- og omsorgstjenester. Dette prosjektet ble ferdigstilt i 2009, og konkluderer med at Bjugn kommune delvis oppfyller kravet til internkontroll i hjemmetjenestene etter lov om statlig tilsyn med helsetjenesten og sosialtjenesteloven. Kommunen har utarbeidet flere prosedyrer og rutiner for hjemmetjenestene og innehar et system for avviksmeldinger. Hjemmetjenestene har tatt avviksmeldingsordningen aktivt i bruk, men kan forbedre seg når det gjelder behandling og oppfølging av meldingene. Det mangler en risikovurdering for hjemmetjenestens virksomhet og et system for overvåking og gjennomgang av internkontrollen. Det ligger derfor et forbedringspotensial i å utvikle den eksisterende internkontrollen til et helhetlig arbeidsverktøy for kontinuerlig forbedring av virksomheten.

I 2011 ble det startet en forvaltningsrevisjon om oppfølging av IA-avtalen i Bjugn kommune. Endelig rapport ble behandlet i kontrollutvalget i Bjugn mars 2012.

Prosjektet konkluderer med at Bjugn kommune har iverksatt mange tiltak for å nå delmålene i IA-avtalen om reduksjon i sykefraværet og at det arbeides godt ute i avdelingene, både med forebygging av sykefravær og tilrettelegging og oppfølging av sykmeldte, men finner at det mangler overordnet planverk for organisasjonen på HMS- og IA-området. Kommunens arbeid for å nå delmål om økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne har ikke vært like omfattende og de kontrollerte enheter har pr dd iverksatt få tiltak for å stille IA-plasser til disposisjon. Revisor ser at dette kan være en naturlig følge av kommunens prioritering av delmålet om reduksjon i sykefraværet i sitt IA-arbeid. For delmålet om økt pensjoneringsalder er det iverksatt tiltak for å stimulere til at eldre arbeidstakere skal kunne forlenge sin yrkeskarriere ved å vedta og å implementere Seniorpolitiske retningslinjer i organisasjonen, men det er ikke utarbeidet etterprøvbare aktivitetsmål for delmålet og kommunen mangler statistikk over utviklingen ved gjennomføring av retningslinjene. Videre er livsfaseperspektivet ikke innarbeidet i de overordna planene og personalpolitiske retningslinjer, men enheter og avdelinger har allikevel implementert dette i sitt arbeid og søker å tilrettelegge best mulig for alle arbeidstakere, så langt det er mulig.

3.3 Deltakelse på møter i kontrollutvalget og kommunestyret

Oppdragsansvarlig revisor, eller stedfortreder, har møteplikt i kommunestyrets møter når saker som har tilknytning til revisors oppdrag skal behandles. Ved behandling av kommunens regnskap, forvaltningsrevisjonsrapporter eller andre saker der revisjonen har vært inne i saken vil revisjonssjefen eller stedfortreder møte i kommunestyret.

Oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Innkalling til møtet skal med høvelig varsel sendes kommunens oppdragsansvarlig revisor. Innkallingen skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles samt saksdokumenter. Oppdragsansvarlig revisor eller stedfortreder vil alltid møte i kontrollutvalget når utvalget behandler saker som revisjonen har vært inne i, og ellers når kontrollutvalget har behov for at revisor deltar i møtet.

For 2012 har oppdragsansvarlig revisor eller stedfortreder deltatt på alle møter i kontrollutvalg og kommunestyret når det ble behandlet saker der revisjonen har vært inne og vi har blitt orientert om dette.

3.4 Andre tjenester

Fosen kommunerevisjon IKS har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor og kapasitet.

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Bjugn kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. Revisjonsforskr. § 14:

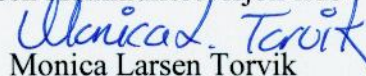
- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Fosen kommunerevisjon IKS.</i>
Pkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Bjugn kommune deltar i.</i>
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Bjugn kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Bjugn kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Bjugn kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Bjugn kommune.</i>
Pkt 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Bjugn, 18.01.2013

Fosen Kommunerevisjon IKS

Monica Larsen Torvik

Oppdragsansvarlig revisor / statsautorisert revisor